

Redacția și Administrația:
Strada Nicolae Jiga No. 22
Oradea

Director:
CONST. I. ȘTEFANESCU

Ceeace nu se face pentru hotarul apusean

Consolidarea granițelor unui stat — și mai cu seamă ale unei țări cu unii vecini ca acei pe care îi avem noi, — este o problemă vitală, ce trebuie să și-o propună spre perfectă rezolvire toți dregătorii, cari într-adevăr își dau seama de rolul și datorită ce le incumbă calitatea lor în stat.

Cei ajunși în fruntea demnităților publice, — mai adeseori depe urma împrejurărilor fericele ce le-au facilitat ascensiunea decât datorită meritelor deosebite ce-au dovedit, — ar trebui să nu uite, că înalele situații ce dețin, pe lângă vasele drepturi ce le dau la tot atât de vaste „Lincoln”-uri și numeroase alte privilegii hărăzite de zodia în care s-au născut, mai pretind o satisfacție, decât nu toate obligațiile ce decurg din selectele atribuții cu cari au fost învestiți, măcar pe cele cari interesează de aproape buna ordine și siguranța statului.

Dacă în interiorul țării, efectele unei stări demoralizatoare, pricinuite de fraude, abuzuri ilegali, etc. nu fi având repercusiuni chiar dezastruoase, în schimb, în regiunea hotarului apusean situația e cu totul alta. Poate că și problemele din spațiile acestei frunții fiind cu totul deosebite, cu aspecte absolute speciale decât cele din preajma celorlalte granițe ale României de după război; însă, tot atât de adevărat este, că, timp de 11 ani, cu excepțiunea demersurilor făcute de unele organe, — dar rămase în suferință în cartone la locul competent ca mai toate rapoartele pentru satisfacerea intereselor generale, — nu s'a acționat de loc serios pentru belonarea hotarului de West, așa cum reclamă interesele superioare de stat.

Factorii chemați a dispune măsurile salutare pentru croirea hotarului și de suferite, — cele ce susține în realitate pe acel topografic, — dacă n'au fost absorbiți de multiplele cointerese în cari sunt vărfii, au făcut politică, cea de partid bineînțeles, iar dezinteresarea lor condamnabilă a dus la starea deplorabilă și revoltătoare în care ne găsim în această regiune a țării: cu școli fără material didactic; cu învățători flămânzi și la discreția cancanurilor polițienismului; fără șosele; fără posibilități de muncă și hrană pentru majoritatea populației dela sate și dela orașe, încât somajul a început să ia proporții uriașe; în timp ce panamele se înmulțesc pe seama averii publice, deci în dauna și a statului și a cetățeanului stors de ultima vlagă de către fisc.

La ce rezultate funeste vom ajunge nu e greu de prezăcut, dacă nu se vor lua măsuri de îndreptare.

Este o datorie patriotică din partea conducătorilor să se sezizeze la timp, până mai e vreme. Scuză, cu alții au stricat și noi am moștenit o situație ne-norocită — nu și are locul când sunt în joc interesele mari ale neamului.

Cei cari trăim pe aceste lo-

curi și în permanent contact cu masa necăjită a norodului, — nu pentru interese electorale, — cunoaștem perfect și nevoile ei și starea de deprimare sufletească în care se găsește.

Deaceia dăm alarma; nădăjduind că cei în drept se vor trezi la realitate.

D-l „Fekete szesz” (spirit negru) s'a supărat...

Deputatul Teodor Roxin ne-a dat în judecată... fiindcă l-am fi „colomniat” prin reportajul apărut în „Ecoul” dela 27 Aprilie a. c., când am înregistrat esirea împotribo a sa a dlui senator Quintiliu Viciu, din consiliul județean.

Până la acest act nebunesc al spiritului și omul tuturor afacerilor, — una mai murdară ca cealaltă, — bănuim că în cutia-i cranială va fi mai existând o cât de puțin cantitate de materie cenușie, însă, acum trebuie să constatăm că ne-am înșelat.

Trebuie să-l chema pe cineva numai Teodor Roxin, pentru că să comită și o asemenea neorie. Și-o fi închipuit bietul, că, făcându-ne proces, ne va teroriza și pe noi... cum proceda cu toți slujbașii depe la diferite autorități, dacă nu-i satisfac pretențiunile, pentru a cădea pentru dânsul legea, și a-și satisface astfel interesele meschine și de tarabă.

De astădată s'a pdcălit urf de tot. Și-a tăiat singur craca de sub picioare.

Nici că se putea prilej mai favorabil pentru demascarea completă a acestui domn.

Primim cu multă satisfacție lupta și ca să dovedim, — de altfel ca totdeauna, — că nu vom da nici un centimetru înapoi, ne obligăm formal și aci, înaintea opiniei publice, ca la timpul cuvenit, să-l smulgem pentru todeauna masca; înfățișându-l așa cum este: indolent, răpăd, care nu cunoaște nici o barieră pentru a-și însuși milioanele; traficant de toate categoriile; — între cari nu lipsește nici aceea de contrabandist de spirit „negru”; — demagog de ultima speță, dotat cu un suflet negru, ce nici la păgâni nu se întindește; dusman feroce al „rădăniilor”... și un imoral care n'are nimic sfânt.

Ii vom scoate la judecată fapt cu fapt, pentru a-l dovedi mahăruful că i-a sunat ceasul.

În lupta pentru adevăr și pentru dobortarea hrăpăreților și a abuzivilor, — cari sub o egidă sau alta atentează mai rău decât tâlharii de drumul mare la averea statului și al cetățeanului, — am dat destule probe că știm să mergem până la capăt. Deci, fie sigur și d. deputat de Bihor: Tudorache „Fekete szesz”, că-l vom face același onoare.

Const. I. Ștef.

Poșta țărănului

Cinstite domnuli redactori

Tare die mult nu jam mai scris cor scumpit boldașii linta și popru die când o pus alomni aista românesc alui Gyula Maniu otia porție pa li.

Amu tot nu mă puti răbda după pocăzanie asta mare ce so năpusti păstă noi ice că pân alie părți or picat lăcutele păstă sămănăturile bietilor oameni, dăpu că și pila noi or picat țile stele și cruci die or se ajuna la țări popli, dascălii și crismarii cari or jănu cu liberalii aistie alui domnu Muierescu cel gyirkis. Apu mio dat notărușu molitoru ofițiat di am citit aculo cam o 4 mii die greluși țit cu stele și cu cruci. Apu am văzut aculo și oameni die pila noi care or meritat cruci și mai mari ca să le poarte pă spate ca iosașu lui dumnezio pă care o trecut Cristos călare păstă Cris.

Amu am văzut aculo și oameni care bagamă numa pântru acele or fost crucificati pântru cu or reciviat iosaș și fân pântru bolșevici și lio una turcii la cizme cu clisă rucă. Apu or mai fost și die acele care nor plătit să beie nici apă rumâniească — numa iară mă întore și zăc că nu numa atunci li omu vrednic die laudă când facie bine ce și atunci când nu facie nici or rău le nimie.

Amu tăt am citit și am mai citit țile numele acele din molitor și numele nimio nu lam aflat aculo nici din zmintea. Apu fâ binie domnuli redactori și scrie la foaie acele că dacă or împărțit aiste stele și cruci la aistie oameni care nor făcut nimică apu li cam avut răbdare die am citit numele lor alor țări din foaie apu zăc că mie mi să cuvinte o medalie și mai mare.

Pântru acele naș ave lo bai să capăt o steauă cât die micuță numa să nu fie diacele die pică die sus așe ușor numa că or lăstă căni după iole.

Amu aldăușcă dumnezio aldăușcă cinstite dumitale cu să-nătate și voie bună și pă doamna și pruncu li dumitale.

POPA SANDRE
a Calii Anghel Reșit
plăguia cinstit.

Piedici în realizarea învățământului primar

Deși poate e paradoxal, să ne gândim la această chestiune pedagogică, astăzi, când zămbetul școlii active ne suride pe buze și visul ei îl vedem pe deplin realizat; totuși, această chestiune trebuie privită ca actuală, pentru că lucrurile ni se prezintă cu totul altfel.

E eminentă părerea d-lui prof. S. Popescu cumca: «Piedica fundamentală și cea mai serioasă, care se pune deacurmezișul învățământului primar dela sate, este lipsa unei tradiții culturale prin sate». Vorbește numai de Vechiul regat și de Basarabia.

Cine cunoaște însă și celelalte ținuturi, sunt sigur, că nu va găsi mari deosebiri.

Lipsa unei tradiții culturale la sate, datorită, în trecut, vitregiei stării politice și economice; iar, în prezent, din pricina crizei economice mizerabile ce bântuie satele noastre, a stagnat mult mersul învățământului. Zic stagnat, pentru că e fapt indiscutabil că mediul familiar joacă un rol covârșitor asupra educației. Gândiți-vă numai la 50—60 de mici personalități cu diferite apucături și obiceiuri, pe cari totalitate își dau o clasă căreia trebuie să-i dai o direcție pentru viața de mâine.

Cei ce cunosc copilul și se ocupă de educația lui, lesne își vor da seama de greutatea ce le întâmpină pedagogul în formarea caracterului.

Copilul care este numai observat, după cum zice și d-l D. Sturza: «Copilul e ca un burete, ce absoarbe lichidul în mijlocul căruia este pus», trebuie să ne dea mult de gândit. Tot ce-l înconjoară îl primește. Nu trece nici un lucru sau eveniment care să nu-l intereseze și să nu-l inițieze. Datorită acestor instincte înscute ale copilului, părinții și pedagogii sunt asaltați cu tot felul de întrebări din partea acestuia. Aici e nodul gordian. Unii pedagogi plictisiți de cariera lor și unii părinți ocupați de alte griji, lovesc crunt în această latură a copilului, nesatisfăcându-i dorința. E o crimă și nu se poate concepe altă mai mare. Acești oameni procedează ca și pedagogii de odinioară, când copilul era socotit ca un drăcuroș, care, trebuia imblănit.

Astăzi copilul nu mai este acel drăcuroș, ci este ființa în care palpită forța sa sufletească sub formă de instinct. Dacă am căuta să imblănim «drăcuroșul» am înăbușii partea cea mai esențială — sufletul care nu se desvoltă decât prin funcțiunea bazată pe spontaneitate și libertate.

Viața grea de toate zilele împiedică mult pe părinți de a se ocupa cu căldură de copii, pe cari, de multeori, li consideră ca pe niște sarcini. Datorită acestui fapt, copiii sunt tratați drastic și impuși ca să-și câștige pâinea. În orașe copilul proletar este smuls dela școală și împins în odăile nesănătoase ale fabricilor. La sate, copiii de mici sunt puși la munci grele, unde sunt extenuați peste măsură. Unde este copilaria noastră? «Copiii noștri, — zicea Eminescu, — imblănesc și degenerază înainte de vreme, fie din cauza sărăciei și a mizeriei, fie din cauza prostiei și a nepăsării altora».

Iată deci, că datorită ignoranței ce mai stăpânește încă pătură noastră țărănească și din pricina nepăsării acestora ce sunt chemați să o înlăture, învățământul urnește cu greu din loc.

Dar, pe lângă această capitală piedecă a învățământului, mai sunt și alte obstacole ce stau în calea pedagogului și a educației. Aici o să fac o paranteză.

De pildă, elevii din cl. VI a unei școli, au avut până în prezent cinci învățători cu diferite metode.

Acești învățători au fost toți începători și nu stăteau la o școală, decât un an. Ce rezultat a avut educația asupra acestor copii cari, după un timp de 5 ani de școală, n'au fost în stare să spună ce este un poligon regulat; sau ce este o fracțiune zecimală; sau să facă o analiză gramaticală? În schimb, știu reguli și definiții. Clasicele exemple de: «calul fuge», «câinele latră», «vaca paște», sau «atâta cu atâta fac atâta», curg cu un mecanism neînchipuit. Această metodă șablonizează și nu face altceva decât că omorâre personalitatea și rațiunea copilului. Nimic logic și orientat în creierul

Rubrica învățătorimii

copilului, ceea ce are ca urmare un haos, ce-i dezechilibrează sufletul.

Unui învățător, ca să-și vadă rezultatul muncii sale, îi trebuie mult timp. Îi trebuie un loc stabil și vecin în mijlocul cărților, ca numai așa va putea fi la curent cu toate evenimentele pedagogice. Ferice de acel învățător conștiincios care poate să fie stabil la o școală unde să-și înceapă cariera sa cu cl. I și să o ducă până la o IV-a. Dar mai fericiți sunt elevii, cari nu sunt expuși a sta la o lumină ce nu-i iluminează.

Deci, vedem că nestabilitatea învățătorilor, celor tineri în special, întârzie azi și prin lege?!, este o a doua piedecă a învățământului.

Nu se poate ca un învățător să se entuziasmeze și să-și formeze o conduită în cariera sa, atâta vreme cât grija traiului de mâine și nesiguranța îi stă la spate.

În ce privește metodele de predare, ar trebui să ne reamintim de părerea pedagogului francez Ferrière, care a spus că «omul singur își pune piedeci în realizarea scopului său». Numai acela va fi un bun pedagog, care prin dibăcia sa va găsi secretul mersului educației. Și acest secret nu este altceva decât metoda bună, bazată pe toate legile pedagogice și pe procesul de desvoltare al copilului. Însă, de multe ori știm drumul pe care trebuie să-l parcurgem, știm ce e bine să facem și totuși, facem altceva. Aceasta, datorită, fie nepăsării, fie că din parie ne reclamă o muncă mai intensă.

Dacă pedagogia pune mare preț pe metodele de predare, fără cari nu se poate concepe nici o educație, atunci nu este mai prejos nici cel mai fidel auxiliar al metodei și anume: materialul didactic, fie de orice categorie de învățământ. Dacă am face o vizită pe la toate școlile, să vedem cari din ele au școală de legumărit pomârî, etc. și cari din ele au tablouri intuitive, ateliere de lucru manual, hărți, aparate de fizico-chimie și corpuri geometrice, cred că în această privință n'am obține un rezultat satisfăcător. Ca să nu zic 75% dar 50%, din școli vom găsi lipsite de cele enumerate mai sus. Unde este atotul spiritului școlii active? Unde este cartea naturii, vizată de pedagogii renasterii? Oare, nu suntem siliți a fi și acum robi ai manualelor și a da copiii noțiuni rigide cari nu contribuie cu nimic la desvoltarea lor sufletească? Copiii au o iocană despre tot ce-i înconjoară, însă, această iocană este cernită și trebuie clarificată. Trebuie rodit în sufletul lor tot secretul naturii, în mod proporțional cu gradul de judecată al lor. Noțiunea de efect și cauză, care că-lăuzește toate fenomenele, trebuie adănc cimentată în sufletul lor, pentru că numai așa le vom da o stea călăuzitoare pe drumurile întortocheate ale vieții.

Când vom ajunge ca învățătorii tînăr, să nu mai fie nevoiți să-și ia tolașul pribegiei, fiind asigurati cu o stabilitate și cu o existență demnă de rolul lui; când vor ajunge ca toate școlile să fie cu adevărat focare de viață activă și spontană, unde, să se cimenteze la copiii de școală și la cetățenii de mâine, gustul de a se lumina și după școală, atunci vom reuși să întronăm la sate acea tradiție culturală care sa aibe la bază și o stare bună economică.

O stare bună economică, o tradiție culturală puternică, o școală bine organizată, și învățătorii bine pregătiți și bine tratați, vor asigura țării pe adevărați cetățeni, iar societății umane, pe oamenii de caracter nobil: scopul suprem al școlii active.

Ion Manea
învățător

FOTOGRAFII
pentru legitimații

execută în 15 minute,
cu prețul dela 13 lei.

Foto ZENKER
Str. Vlahuță 22. Oradea.

Deputatul Teodor Roxin „Fekete szesz”, ne-a ac-

ționat în judecată pentru calomnie...

... Când șearpelul îi este dat să piară, scoate capul la drum!...

Teatrul de West în agonie

Un memoriu al artiștilor care ilustrează iscusița directorului

Memoriul semnat de toți artiștii teatrului de West, ce publicăm în numărul de față, înfățișează încă odată dislinsele aptitudini (?) ale directorului Gh. Cosma, calități deosebite de conducător... de cari „Ecoul” s'a mai ocupat în câteva rânduri, cu cari ocazii, am cerut la timp, înlăturarea sa din fruntea teatrului, pentru salvarea unei instituții întemite de mari jertfe.

Memoriul este adresat I. P. S. Arhiepiscopului român unit dr. Valeriu Traian Frențiu, președintele asoc. „Vestul Românesc”, Intemeietorul teatrului, care a contribuit cu sufletul și cu punga — și încă în ce măsură! — ca să dozeze această regiune și cu un teatru; pentru ca acum să constale cu mâhnire că străduința depusă și însemnatele jertfe bănești ce I. P. S. Sa a făcut, au dus la tristul rezultat de astăzi. Ne oprim deocamdată aci, însă, de se va înlămpa ca Teatrul de West să-și închidă porțile, pentru a se dovedi încăodată cum știm de bine să ne facem caraghioși, mai în toate acțiunile noastre, — parcă înadins pentru a da prilej de batjocură streinilor, — vom reveni cu detaliele necesare, pentru a înfățișa numai pe directorul Cosma ci pe toți aceia cari au contribuit la dezastrul unei atari instituții de mare utilitate în acest colț de țară.

Domnule Președinte,

Subsemnații, artiști ai Teatrului asociației „Vestul Românesc” din Oradea, cu onoare vă rugăm să binevoiți a lua cunoștință și a dispune asupra următoarelor doleanțe:

Prezentându-ne d-lui director Gh. Cosma în ziua de 16 Mai a. c. și întrebându-l când putem ridica lefurile ce au rămas în restanță dela data de 1 Mai a. c., — ne-a răspuns: «Că-mă, — zăc, — am bani în casa Teatrului pentru un moment și că, nu vede posibilitatea de a acoperi lefurile până la 1 Sept. 1930, dată, când, expiră contractele noastre, ce ne sunt garantate de către Onor asociația „Vestul Românesc”, prin procesul-verbal al adunării generale din 22 Sept. 1929».

În consecință, dsa, ne-a povăluit și ne-a propus, să acceptăm pentru decursul de timp până la expirarea contractului (1 Sept. 1930) o situație asemănătoare celei care a fost în stagiunea trecută, 1928—29, adică, concesionarea teatrului pe seama artiștilor, povăluit și propunere, pe care noi, artiști, după o lungă deliberare, am respins-o, pentru motivele cari se vor arăta mai jos.

În luna Martie, cam pe la sfârșit, situația teatrului era disperată. După nenumărate stăruințe și prin înalta protecție a d-lui secretar general al Direcției Culturale, dl. dr. Iosif Maiorescu, se izbulise a se ridica dela Direcției Culturale-Poporului ordonanța de plată în sumă de lei 250.000, însă, banii au fost luați treptat dela Administrația Financiară, deoarece nu sosisse acreditivul. Așa s'a putut achita chenzina până la 1 Aprilie 1930.

Pentru un moment, nici o altă subvenție nu era în perspectivă și acest lucru îl știa foarte bine dl. director Gh. Cosma, după cum îl știam și noi artiștii.

Hotărâți să nu lăsam ca această operă de cultură, înfățișată cu atât de sacrificii, să piară, am propus dlui director ca artiștii, să se despartă în două echipe și să plece în turnee, având fiecare echipă câte doi artiști conducători, cari își luau obligația să achite salariile artiștilor pe tot timpul cât va dura turneul.

O echipă a plecat sub conducerea dl. Aurel Dinu și Constantin Macedonski cu piesa „Jos Masca”, iar, alta, sub conducerea d-lor: C. Botez și I. Pella, cu piesa „Omul care a văzut moartea”. Dnii. C. Botez și Pella au și înaintat în acest sens o propunere cu itinerar stabilit până la data de 9 Mai a. c., cerere la care nu s'a primit, din partea dlui director un răspuns scris.

Prin această plecare în turnee, se ușura situația materială a teatrului și făceau tot deodată și un serviciu moral teatrului, purtându-i cu dînsele numele prin întreg ținutul de Căminul și Banatul.

DL. director, înțelegând avantajele unei asemenea oferte, a căzut de acord, ba ceva mai mult, pentru a ne ușura sarcina și-a luat angajamentul verbal față

de martori (directorul de scenă d-l D. Tibor și artiștii) că va acorda pentru începutul acestor turnee câte 20.000. lei conducătorilor fiecărei echipe.

În ziua de 29 Martie, ambele echipe au pornit în turnee, conform acceptării direcției, fără însă ca, fiecare echipă să fi primit câte 20.000. lei, conform asigurării direcției și fără ca direcțiunea, să ne notifice fie verbal, fie în scris, că nu a acceptat punctul, durabilitatea turneului și că această durabilitate este numai până la 1. Mai 1930.

Turneele au fost organizate până la 9 Mai și de o echipă și de cealaltă.

Întorși din turnee, suntem trași la răspundere de dl. director Cosma, că i-am fi nesocotit ordinea, că dsa înțelegea ca pe 1. Mai artiștii să fie la Oradea și că în acest sens, ar fi dat și un ordin prin dl. director de scenă Tibor, ordin care nu a fost co-nunicat artiștilor, cari fiind în turnee nu puteau deci să ia cunoștință cu el.

I s'a obiectat d-lui director că dispoziția luată și de care nu am avut nimeni cunoștință, e arbitrară; că dacă d-sa avea această plăcere, putea s'o facă atunci când i s'a înaintat cerere de dnii Botez și Pella și s'o facă deci pentru ambele echipe; că atunci nu a făcut acest lucru și deci se subînțelege a că acceptând plecarea în turnee a echipelor, implicit a acceptat și durata lor; că deci nu mai putea s'o facă din moment ce turneele erau pe drum, fără să cauzeze pagube conducătorilor cari aranjaseră dinainte itinerarul, reținând săliile și făcând cheltuieli și că prin asta s'ar fi stîrbit și prestigiul acestui teatru.

Aceste lucruri atât de reale și argumentate de mai sus, nu sunt luate în seamă de d-l director Cosma, care continuă să-și mențină părerea pe care o exprimăm, — că ar fi deprelate».

Noi artiștii, supunem înaltei dvs judecăți faptele, rămânând să hotărâți.

Un lucru, adăugăm că prin lupta pe care am dus-o, am scutit bugetul teatrului de o sumă considerabilă (aproape 200.000 lei); că am purtat cu demnitate renumele teatrului până în cele mai mici comune și că, am sporit numărul reprezentațiilor cu aproape 80.

D-le Președinte, suntem acuzati de opinia publică din Oradea că se cheltuește pentru teatru o sumă considerabilă și că în schimb activitatea noastră este redusă în raport cu cea din anul trecut. Suntem acuzati că primim lefurii mari și că nu ne facem datoria. Ținem să desmăim aceste svonuri; ținem să dăm aci la iveală nepriceperea care a existat, în ceea ce privește organizarea administrativă și artistică, a organelor conducătoare.

Activitatea teatrului este redusă față de cea din stagiunea trecută. Dar cine e vinovat? Anul trecut când teatrul a fost concesionat artiștilor s'a încheiat stagiunea la 1 Iulie 1929 cu un total de 24 piese premiere.

Anul acesta sunt până în prezent abia 11, dintre cari o reluare.

Anul trecut, teatrul a avut un total de 200—220. de reprezentații și anul acesta, scoțând cele 80 de reprezentații făcute de ar-

tiști, nu rămân nici 60 de reprezentații, dela începutul stagiunii.

Cine e de vină, dacă nu direcțiunea, care nu a știut să organizeze nici reprezentațiile din provincie și nici pe cele locale.

Înctineala care a caracterizat actuala direcțiune în alegerea repertoriului și în organizarea de turnee a dus teatru de răpa.

Să se facă anchetă și să se stabilească dacă se vor face corectări uimitoare.

O spunem cu curaj: dacă dl. Cosma ar fi fost mai priceput în administrarea și în organizarea turneelor, astăzi, nu s'ar găsi tristă postură, de a nu putea face față cheltuielilor și nici noi expuși să rămănem pe drumuri.

D-le Președinte, motive e cari ne-au determinat să respingem propunerea d-lui director Cosma de a ni se concesiona teatrul sunt următoarele:

Și anul trecut am făcut sacrificii și am luptat cu tot felul de neajunsuri, numai pentru a nu ne lăsa să nu moră. Anul acesta am fi făcut la fel dar sarcina era prea grea și-apoi modul cum ne-a fost făcută această propunere lăsa să se întrevadă unele intenții, cari nu puteau fi nici un caz fi acceptate de noi.

Noi am spus că suntem o galea și ducem din nou luptă și cu succes, — așa cum am dovedit-o în turnee din lunile Aprilie—11 Mai 1930, — dar cu condițiunea ca această concesione să ne fie acordată pe cel puțin un an, deoarece noi fiind ocupați cu adunarea banilor necesari salariilor, nu ne-am putea ocupa de căutarea de angajamente și astfel rămănem pe drumuri la toamnă. În afară de asta, cerem ca Asociația prin d-sa să ne garanteze o sumă, care să acopereze cu salariile artiștilor pe o lună și jumătate rămănuș pe seana noastră o lună jumătate, plus luna Aprilie, pe care am cointerit-o tot noi.

Răspunsul d-sale a fost negativ și probabil că dsa intenționa să arunce totul în spina noastră și acesta numai până la 1. Septembrie, pentru ca apoi d-sa să facă teatru, așa cum va crede de cuvință, noi n'aveam nici o garanție că vom obține dela d-sa angajamente, sau, în cel mai fericit caz, angajamentele submediocre.

La acest lucru nu ne învoim și deaceia supunem aprecierii d-voastre cele de mai sus, rugându-vă să binevoiți a dispune cele ce veți crede de cuvință.

Noi vă rugăm să faceți o aspră anchetă asupra celor relatate de noi și a constringe pe dl. director Cosma să reintre în legalitate.

Am stat totdeauna la locuș, noastre și cu conștiințiozitate ne-am făcut datoria. Am adus reale servicii teatrului și ne-am îndepărtat cu prisosință menirea.

Cerem ca și organele conducătoare să și-o facă pe a lor și a nu ne lăsa în nevoi; dispunând să ni se achite lefurile conform contractelor ce avem.

În așteptarea răspunsului, rămănem, d-le Președinte, ai d-voastre devotați.

Oradea, la 20 Mai, 1930.

Artiștii Teatrului Asoc. „Vestul Românesc”

Boiangeria și spălătoria chimică

Ștefan SZILÁGYI Str. Vlahuță Nr. 58. Oradea

Spală, curăță și văpșește orice îmbrăcăminte feminină și bărbătească

In atențiunea bicerdiștilor La brânzăria „MĂGURA”

Str. Ep. Ciorogariu 1. Oradea. Vă puteți procura tot felul de brânzeturi și unt superior, ZILNIC PROASPETE. Serviciul prompt.

Dacă voți îmbrăcați copiii, elegant frumos și ieftin; vizitați

SALONUL DE MODE PENTRU COPII

al Doamnei FLEGMAN, Strada Episcopul Pavel No. 3. et. I. — Oradea

Boiangeria și Spălătoria chimică „MERCUR”

Piața Mihai Viteazul No. 14. Oradea. — Spală, curăță și văpșește mai ieftin și mai frumos ca oriunde.

Pentru funcționari 20 % reducere.

O nouă panama cu păduri

Se vede că Bihorul este sortit să bată recordul în panamelele cu păduri. O nouă ingenioasă afacere cu pădurile comunale se ticluiește, de astădată în piața Sălărd. Pentru a se salva de falimentul către care merge, proprietarul Gh. Mailer dela Sistere, piața Sălărd, a pus la cale un „schimb” al pădurilor sale, care n'ar valora decât circa 7 milioane lei, cu materialul lemnos din pădurile mai multor comuni din piața Sălărd, material lemnos care atinge valoarea de peste 15 milioane lei.

Se înțelege că ungușul Mailer, pentru a-și atinge țelul, se servește de funcționarii și politicienii români, cu cari a aranjat în scris cum „respectivul” să-și încaseze cuvenitul sperat.

Nădăduim că di. prefect Popoviciu, — care este un om cinstit, — se va seiza de îndată de cele ce-l denunțăm și va cerceta riguros aranjamentul pus la cale de banda Mailer et comp., pentru a înălța la timp panamaa cu înstreinarea averilor comunale din piața Sălărd.

Vilgiatură pentru copii la Băile Episcopiei

Informațiuni se pot obține în Strada Brătianu No. 13.

Cu începere de astăzi! Grăbiți-vă, timpul este scurt!

Prin știință la lumină Pentru prima oară în localitate!

Profesorul Misterelor vieții

C. ȘTEFAN

care a sosit dela locurile sfinte atingând și orașul nostru pentru scurt timp. A produs cea mai mare senzație în toate orașele mari din lume, pe unde a călătorit, unde a fost vizitat de un public foarte distins, care a admirat arta lui de a prezice și explica.

Gândurile și viața omului

Spirit mediul, care prezice: trecut, viitorul, prezentul, după fiziologie, fiziologie, matematică, grafologie și chiromantie. Descoperă orice secret și boli. Prezice și deslușește de asemenea orice afaceri personale, comerțul, amorul, căsătoria, sarcina, câștiguri neașteptate, judecări boale, suferințe sufletești de iubire, arată calea de laudă pentru evitarea accidentelor fatale și prezicerile lui. Aduce liniștea și nădădușă viața din leagăn și până la mormânt. Cine îl consultă pe D-sea se va convinge de cuvintele Bibliei care zice: vor apărea oameni cari numai uitându-se în ochi la om sau vor ceti gândul și destiniul, sau va veni un timp când numai atingând pe bolnav se va însănătoși. Vizitele se primesc în fiecare zi dela 9-12 a. m. și 3-7 seara. Cine dorește a scăpa de lucruri fatale să se grăbească, intrucât rămâne pentru un scurt timp.

— O singură persoană se primește în cameră. —

Str. Șaguna, Nr. 19, Oradea (Visavis de restaurantul „Pisica albastră”).

Consultă și soția mea prin știință, în lipsa mea.

Deci invidia crește, omul judecă și cel mai incult critică.

CABINET DENTAR

PIAȚA MIHAI VITEAZUL No. 7.

ORADEA

Se extrag fără durere, se repară, se plombează și se înlocuiesc dinții; se pun coroane și poduri în aur, platină etc. după ultima tehnică americană!!!

Prețuri moderate!

Clienții din provincie sunt imediat primiți la consultație

Dormeze și vând **MANSBERGER** și în rate la tapetier Str. Alexandrii Nr. 4 — Oradea

Tipografia și **Mégay & László** Oradea, Str. Av. Iancu 11. — Telefon: 623.

Ciorapi, mănuși și alte articole de galanterie se cumpără eficient la „**SPLENDID**” P. Reg. Maria 3, Oradea.

FÖLDES

Pictor de firme Str. N. Iorga 12, Oradea. Lucrează cu prețurile cele mai ieftine.

S'a deschis

frizeria modernă **Iosif Prohanka**

Aleea Romei Nr. 2.

Coafor de dame

Manicur Pedicur

Vizitați marele magazin

LUCA

P. NICULESCU

Succesor

THOMA IVANOVICI ORADEA

B-dul Regele Ferdinand No. 11

Sosindu-ne un mare transport de mărfuri, am pus în vânzare:

Molino	dela 28 lei mtr.
Șifon pl. albituri	32
Karlon (Stambă)	38
Barchet	40
Zefir pl. cămăși	48
Pături groase pentru interioare	400 lei buc.
Plăpumi	600
Pânză pl. cerceafuri de pat, 140 cm. lățime	110 lei mtr.
Pânză pl. cerceafuri de păpușii 160, 180 și 200 cm. lățime	150
Teniss-flanel (Finel)	35
Stofe bărbătești de lână	300
Pânză de casă dela	32
Pânză pt. saltele dela	80
Fețe de mese dela	100
Servele de masă dela 38 lei buc.	
Servele pt. pohare dela 28	
Cuverturi albe de pichet dela	300
Cuverturi de pichet diferite culori dela	300
Pânză de lână, 100 cm. lățime dela	45 lei mtr.
Pânză de lână, 140 lățime dela	55
Basmale (cărpe) de lână dela	120 lei buc.
Basmale (cărpe) de ață dela	25
Boliste dela	9
Preșuri, 65 cm. lățime dela	110 lei mtr.
Preșuri 90 cm. lățime dela	140

La fel și celelalte articole se vând cu prețuri extrem de reduse.

Noua franzelărie de lux

Str. I. C. Brătianu alături

de magazinul „Fiume”, unde se găsește zilnic de 2 ori pâine proaspătă de casă și de 3 ori franzele și cornuri cu unt. Rugăm onorabil public a se aproviziona dela noi. — Filiala fabricii de pâine **AGNES**.

Croitoria bărbătească Iosif Nogradi

s'a mutat pe Bdl Reg Ferdinand Nr. 12

Salon „Très Parisien”

anunță că i-au sosit ultimele modele de pălării **LOLA ROSENBERG** Str. Rimanoczy 12, Oradea.

Ciorapi, mănuși, albituri și mare asortiment de galanterie cu prețuri de reclamă se cumpără la **Nicolae Szaszki**, (Pasagiul „Vultur”), Oradea

Lucrări de tinichigerie și instalațiuni de canalizare se execută eficient și prompt **GÉZA NUSZBAUM** Strada Vlahuța No. 13. — Oradea

Cele mai proaspete și mai gustoase mezeluri se găsesc la **Ludovic Rölich** Iunior Strada A. Iancu 6, Oradea.

ATENȚIUNE!

Dacă voți să cumpărați **HAINÉ** ieftine și bune căutați:

Hăinăria: Stern și Grossman

Pasagiul „Vulturul Negru” Oradea. — Mare asortiment de trench-kaut-uri. Secție separată de croitoria englezescă — Se poate cumpăra și cu înleșuri de plată.

DIVIZIA 17-a INFANTERIE SERVICIUL INTENDENȚII

Publicațiune

În ziua de 28 Maiu 1939, ora 10 dimineața, se va ține în localul Diviziei 17-a Infanterie, Serviciul Intendenței Str. Dorobanților No. 1, licitație publică conform L. C. P. pentru aprovizionarea cârnei de vacă și slănină, după cum s'a arătat în publicațiunea acestei Divizii No. 3116 din 21 Martie 1939, publicată în Monitorul Oficial No. 72 din 29 Martie 1939, parța II-a, însă numai pentru cantitățile următoare:

Carne de vacă kgr. 265.000
Untură 3.000
Slănină sărată . . . 15.000

ȘEFUL SERVICIULUI INTEND. DIV. 17-a

Intend. Lt. Colonel

MIULESCU

No. 340, 7 Maiu 1939.

Ciorapi, mănuși

și alte articole de galanterie se găsesc la **Herskovits & Comp.** — Piața Unirii, lângă Catedrala ortodoxă română, Oradea

CROITORIA BOBITAN Parcul Eminescu No. 26. — Oradea.

Sărbătoarea dascălmei

Astăzi, în cadrul de festivități școlare frumos organizate, — pentru cinstita a zece ani de încordată și laborioasă muncă întru trezirea la conștiința națională și pentru creșterea viitorilor grăniceri ai acestui pământ strămoșesc, — s'a deschis adunarea generală a asociației învățătorilor.

După 10 ani de lipsuri și prigoane îndurate, — ca și în prezent, — dascălul neamului se adună să-și spună păsurile, să-și mai aline neazurile, căci nădejde de îndreptare tot nu este. Pentru ei, cei mai oropșiți slujbași ai statului, — dar cari constituiesc pivotul de nădejde, — nu a răsărit încă soarele. Mucenici cari nu au decât datorii, — drepturile fiindu-le într'una încălcate, trebuie să-și ducă și mai departe calvarul, făcând educație poporului să fie continuu trează la chemarea țării; și croiască cetățeni de ordine și buni creștini, tocmai fiindcă

ei duc martiriul lui Christos. Dar, dacă acești adevărați apostoli ai neamului sunt atât de idealști și atât de utili țării, se cade ca măcar în ceasul al douăzecișipatrutea să înceteze vitregia cu cari sunt tratați.

Și ei sunt oameni, și dănuși au drept la viață.

Atelierul de plisat și gofrat

al

DOAMNEI SZEGALL

Str. V. Alexandrii 4. — Oradea.

AVIS

Oenți pentru dăme, portmoneuri, serviete, ghiozdane și tot felul de gamantane, cu prețuri avantajoase se găsesc numai la

I. Össztreicher

Str. Rimanoczy 12. Oradea.

Se execută și reparațiuni în timp scurt.

Restaurantul vegetarian

Str. Iosif Vulcan 3.

Curtea Heyman

Grădina din nou renovată

Mâncări delicioase

Serviciul prompt

VÉGH

Bolangerie și spălătorie chimică

Piața Regina Maria 2. Oradea

S'a deschis grădina Cercului Catolic aranjată luxos

◆ Bucătărie franceză și maghiară, serviciu conștient, muzică agreabilă, vinuri excelente de sol. Bere „Dreher” pilseniană desfăcută proaspăt. ◆ Rog sprîljinul onor. publicului consumator **FRANCISC CIPOT** ◆

Frumusețea sub orice chip este numai atunci deplină când se contopește cu utilul.

Muzica, desfătarea divină a vieții nu se abate dela această lege neclintită.

PHILIPS, uzinele cu faimă mondială, cari întotdeauna au ținut locul de frunte în radiofonie, au înfăptuit aparatul desăvârșit.

Împreună cu vorbitorul său, minunat prin claritatea sa neasemuită, acest aparat alcătuiește o contopire de armonie și frumusețe.

Muzica clasică a vechilor maieștri, operele reprezentate pe cele mai mari scene din lume, muzică ușoară de dans, arii populare, pe toate le auzim în camera noastră, comod așezați în fotoliu, atât de puternic și de clar ca și în sala de spectacol.

Aparatele de recepție PHILIPS cu vorbitoarele lor electrodinamice înfăptuiesc această

SIMFONIE A FRUMOSULUI

„PHILIPS”

Aceste aparate, cele mai perfecționate dintre toate cele existente până în prezent, cum și toate accesoriile necesare lor, se găsesc de vânzare pe prețurile originale ale fabricii, exclusiv la

Librăria SOCEC & Co. S. A. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand Nr. 7/a
Se vinde și în rate lunare